

UNIVERSITY OF HELSINKI

<https://helda.helsinki.fi>

Filosofian tulisi olla osa elävää elämää – Haastattelussa Antti Sorri

Holopainen, Mika

2026-06-11

Eurooppalaisen filosofian seura

<http://hdl.handle.net/10138/633514>

Holopainen, M 2026, 'Filosofian tulisi olla osa elävää elämää – Haastattelussa Antti Sorri',
Niin & näin : filosofinen aikakauslehti, Nro 2/2026, Sivut 100-104.

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository. <https://helda.helsinki.fi>
This is an electronic reprint of the original article.
This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.
Please cite the original version.

MIKA HOLOPAINEN

Filosofian tulisi olla osa elävää elämää

– Haastattelussa Antti Sorri

Antti Sorri on toiminut Ikaalisissa järjestettävän Puistofilosofia-viikon kantavana voimana jo viidentoista vuoden ajan. Pienimuotoisena alkanut tapahtuma on kasvanut merkittävästi ja kerännyt viime vuosina useita tuhansia osallistujia eri puolilta Suomea. Mutta millainen on mies Puistofilosofian takana ja millaisia suunnitelmia hänellä on tapahtuman kehittämiseksi? Entä miten filosofista keskustelukulttuuria voitaisiin yleisesti edistää Suomessa? Ja millaisiin filosofisiin teemoihin Sorri itse haluaisi syventyä jatkossa?

Miten ja milloin kiinnostuit filosofiasta? Millainen filosofia sinua veti puoleensa?

Pienestä pitäen olen esittänyt filosofisia kysymyksiä. Muistan jo neljän vanhana kysyneeni äidiltäni, mitä meille tapahtuu kuollessa. Lapsena ja nuorena maailman parantaminen kavereiden kanssa oli tärkeää. Elämään ja moraaliin valintoihin liittyvät filosofiset kysymykset juontavat juurensa noihin aikoihin. Lukiossa heräsi varsinainen kiinnostus filosofiaan, kun äidinkielen opettaja suositteli lukemaan Bertrand Russellin *Länsimaisen filosofian historian*¹. Koukutuin heti Russellin loistavaan kirjoitustapaan.

Filosofiassa minua on aina vetänyt puoleensa keskustelu. Kun erilaisia filosofisia ongelmia tulee vastaan, niitä voi pohtia yhdessä ja etsiä ratkaisuja dialogisesti. Toisaalta dialogin avulla voi tuottaa uusia kysymyksiä.

Millainen vaikutus filosofian opiskelulla oli ajattelusi? Onko mieleen jäänyt jotain itsellesi merkityksellisiä opettajia tai filosofisia teoksia?

Pääsin vuonna 2004 Oulun yliopistoon opiskelemaan aate- ja oppihistoriaa ja otin filosofian sivuaineeksi. Koin valaistumisen, kun tajusin filosofian tarjoavan työkalut oikeastaan minkä tahansa asian käsittelyyn. Yliopistonlehtorini Kari Väyrynen oli tutkinut ympäristöfilosofiaa ja sen historiaa. Aihepiiri oli itselleni henkilökohtaisesti todella tärkeä. Väyrysen luennot ja hänen kirjansa *Ympäristöfilosofian historia* vahvistivat omaa kiinnostustani filosofiaan ja siihen, miten filosofista ajattelua voisi käytännössä hyödyntää². Toinen ajatteluuni vaikuttanut filosofian opettaja Oulussa oli Markku Mäki, jota moni piti eksentrisenä, jopa pelottavana hahmona, mutta joka paljastui lempeäksi ja tietäväksi ajattelijaksi. Kiinnostava persoona.

Pierre Hadot'n teos *Mitä on antiikin filosofia?* oli tärkeä opiskeluaikana³. Se edustaa itselleni läheistä ajatusta filosofiasta dialogin harrastamisena ja elämäntapana:

filosofian pitäisi ylipäänsä olla osa elävää elämää. Aatehistoriallisen kontekstin filosofian merkitykselle länsimaiden historiassa avasi Svante Nordinin *Filosofian historia*, jota pidän edelleen todella hyvänä yleisesityksenä aiheesta⁴. Platonin teoksia olin lukenut jo ennen yliopistoaikoja. Antiikin filosofeista juuri Platon ja Aristoteles, jotka harrastivat filosofiaa Akatemiassa, sekä julkisilla paikoilla ihmisten parissa filosofoinut Sokrates, ovat sellainen klassinen kolmikko, jota katson aina kunnioittavasti ylöspäin.

Millaiset filosofiset kysymykset tai teemat olivat sinulle tärkeitä opiskeluaikoina tai toisaalta myöhemmin – ja onko niiden osalta tapahtunut muutoksia?

Sen lisäksi, että filosofia elämäntapana alkoi kiinnostaa yhä enemmän, olen sittemmin ollut kiinnostunut esimerkiksi metafysiikasta ja etiikasta. Nämä aiheet ovat pysyneet kiinnostuksen kohteina, kuten myös ympäristöfilosofia. Se on näkynyt myös Puistofilosofian ohjelmassa, jossa on joka vuosi ollut vähintään yksi ympäristöön tai ilmastoon liittyvä alustus. Näistä aiheista kirjoittaneista ja itselleni tärkeistä kirjoittajista Suomessa voisin mainita Tere Vadénin, Antti Salmisen ja Ville Lähteen.

Filosofointia sokraattisen mallin mukaan

Miten idea filosofisesta keskustelusta puistossa sai alkunsa?

Opiskeluaikoina minua alkoi kiinnostaa, mitä oman kotipaikkakuntani Ikaalisten ihmiset ajattelevat maailmasta. Vuonna 2009 luin *Hesarista* artikkelin tuoreesta filosofian maisteri Ilmari Helinistä, joka halusi maksaa oman koulutuksensa takaisin yhteiskunnalle keskustelemalla puistossa ohikulkijoiden kanssa filosofisista kysymyksistä⁵. Artikkelin lukeminen oli minulle käännetekävä kokemus. Helinin toiminta oli juuri sitä, mistä olin itsekin kiinnostunut: siinä filosofia tulee eläväksi ja

filosofointia voi toteuttaa sokraattisen mallin mukaisesti ihmisten parissa.

Vuonna 2010 kävin esittelemässä Puistofilosofia-tapahtuman idean Ikaalisten kaupungin kulttuurisihteeri Kirsti Hukille. Hän innostui ajatuksesta, ja loppu on historiaa. Hain kaupasta vähän eväskoriin tavaraa ja tein kyltin, johon kirjoitin ”Puistofilosofiaa”. Sitten istuin viltille Ikaalisten keskuspuistoon odottamaan ohikulkijoita. Päivystin siellä maanantaista perjantaihin joka päivä kolme tuntia, ja paikalla kävi yhteensä 35 ihmistä keskustelemassa. Monet sanoivat, että onpa mahtava juttu, ja kyselivät, onkohan tällaista jossain muuallakin. Se sai minut vakuuttuneeksi siitä, että tätä kannattaa jatkaa.

Miten Puistofilosofia-tapahtuma on kehittynyt vuosien varrella? Onko ollut jotain merkittäviä käännekohtia?

Ensimmäiset vuodet tapahtuma oli pienimuotoinen, ja koin olevani rakkaan harrastuksen parissa. Käytännössä kaikki keskustelijat mahtuivat yhden viltin ympärille. Isompi muutos tapahtui 2015, kun valtakunnallisesti tunnetut tutkijat Jaakko Hämeen-Anttila ja Kari Enqvist tulivat alustajiksi tapahtumaan. Tuona kesänä osallistujia oli jopa neljäsataa, ja siitä käynnistyi tapahtuman jyrkempi kasvu siten, että vuonna 2019 kävijöitä oli jo 1900. Viimeistään tuossa vaiheessa tapahtuma alkoi muistuttaa oikeaa festivaalia, sillä ohjelmaa riitti joka päivä kellon ympäri.

Koronavuosien jälkeen osallistujamäärä jatkoi kasvuaan, ja vuonna 2024 kävijöitä oli jo noin 3 000, vaikka kesä oli tapahtuman historian sateisin. Viime vuonna kävijämäärässä päästiin yli neljän tuhannen. Tämä hyppäys on heijastunut myös valtakunnalliseen medianäkyvyyteen, ja etenkin kahtena viime vuonna toteutettu Yle Areenan suora lähetys ja tapahtumahaastattelut ovat lisänneet näkyvyyttä merkittävästi⁶.

Tärkeässä roolissa ohjelman tekemisessä ovat olleet yhteistyökumppanit filosofian ja tieteen maailmasta, kuten Suomen Akatemia, Eurooppalaisen filosofian seura ja Suomen Filosofinen Yhdistys. Lisäksi viime kesän 2025 ohjelmaan osallistuivat omalla panoksellaan Bioetiikan instituutti, Suomen tiedetoimittajien liitto, Edistyskeskellinen tiedeliitto ja Demokratiatutkimuksen verkosto.

Tapahtuman kehitykselle merkityksellinen etappi oli yhdistyksen eli Puistofilosofia ry:n perustaminen vuonna 2018. Aloimme saada yhdistykselle pieniä apurahoja ja sponsoreita. Tapahtumaa on koko ajan tehty talkoovoimin ja rakkaudesta lajiin, joten budjetti on pysynyt aika vaatimattomana. Esiintyjille on voitu korvata majoitus-, ruokailu- ja matkakulut, mutta muuten kaikki hoituu edelleen talkoilla.

Vähitellen tapahtuma on laajentunut. Toisen päälavan ohjelmapaikaksi on vakiintunut Rahkolan tilan etupiha ja puutarha. Iltaohjelman paikaksi vakiintui jo varhain kyläkrouvi Bar No Name, mutta ohjelmaa on nykyisin parissa muussakin ravintolassa. Viime vuosina ohjelmaa on järjestetty myös Ikaalisten kylpylässä ja paikallisen kaupakeskuksen tiloissa.

Olet Puistofilosofia-tapahtuman alullepanija ja organisoija. Miten olet kokenut oman roolisi?

Puistofilosofiaa on ollut todella inspiroivaa ja merkityksellistä tehdä. Festivaalin järjestäminen on pitänyt itseni ajan tasalla filosofian ja tieteen uusimmasta tutkimuksesta. Se on mahdollistanut tapaamiset todella upeiden ihmisten ja yhteisöjen, niin esiintyjien kuin yleisönkin, kanssa. Viidentoista vuoden aikana on syntynyt monta uutta ystävyttä.

Vaikka olen tapahtuman alullepanija ja edelleen kokoon itse pääosin festivaalin ohjelman, varsinaisen Puistofilosofia-viikon aikana olen osa upeaa tekijätiimiä. Vakiintuneen talkooporukkamme lisäksi mukana on talkoolaisia myös Tampereen yliopiston filosofian ainejärjestö Aatoksesta. Viime kesänä Puistofilosofia-viikon toteutti noin 15 hengen aktiivijoukko.

Puistofilosofian keskusteluissa pyrin olemaan mukana päivittäin ja usein myös juonnan niitä. Tapahtuman kasvaessa olen joutunut jakamaan vastuuta keskusteluista muille. Hivenen haikeudella muistelen tapahtuman alkuaikojia, kun kaikkiin keskusteluihin saattoi osallistua täydellä sydämellä. Tapahtumajärjestäjänä täytyy hyväksyä, että se ei ole enää mahdollista.

Millaiset asiat ovat mielestäsi vaikuttaneet suosion kasvuun etenkin viime vuosina?

Yksi syy on varmasti se, ettei Suomessa ole monia filosofiatapahtumia, joissa esiintyjien ja yleisön välillä on aktiivinen dialogi ja vuorovaikutus, välitön tunnelma. Puistofilosofian hengestä on muodostunut jo vakiintunut käsite. Toinen syy ovat hyvät esiintyjät ja kiinnostavat aiheet, jotka tuovat yleisön paikalle. Ikaalinen houkuttelee myös lomakohteena: Wanhan Kauppalan viheralueet, puistokadut ja ympärillä liplatteleva Kyrösjärvi luovat upeat puitteet ja filosofiafestivaalille sopivan rauhallisen tunnelman. Tapahtuman järjestäjinä painotamme turvallisen keskustelun pelisääntöjä. Vaikeista ja aroistakin aiheista on pystytty käymään yhdessä monipuolisia ja eri osapuolia kunnioittavaa dialogia.

Tapahtumassa keskustellaan laajalla spektrillä erilaisista yhteiskunnallisista teemoista ja kysymyksistä. Miten koet aihekirjon laajentumisen – onko tavoitteena kuitenkin säilynyt filosofinen keskustelu ja miten hyvin se nykyisin toteutuu?

Puistofilosofiaa on tehty alusta lähtien sillä ajatuksella, että filosofian harrastaminen käsittää inhimillisen ajattelun koko sfäärin. Olemme pyrkineet rakentamaan mahdollisimman laajan ja monipuolisen ohjelman ajatuksella ”jokaiselle jotain”. Näin on pyritty siihen, että tapahtuma keräisi mahdollisimman erilaisista aiheista kiinnostuneen yleisön.

Minulle on jäänyt mieleen yksi tilanne Puistofilosofian alkuvuosilta, kun yhtäkkiä viltin ympärillä oli seitsemäntoista ihmistä, mikä oli siinä vaiheessa poikkeuksellisen paljon. Ajattelin silloin, että nyt on jotain jo menetetty, tästä tuli liian iso! Tehokas ja toimiva filosofinen dialogi onnistuu parhaiten pienryhmässä.

Vuosien saatossa yleisömäärän kasvaessa myös ohjelman määrää ja esiintymispaikkoja on haluttu lisätä. Näin on varmistettu, että festivaalin yleisö jakautuisi ta-

saistemmin eri esiintyjien kesken. Lisäksi festivaalin suola ovat avoimet keskustelut pienryhmissä, ja erikseen on myös rajoitetulle osallistujamäärälle tarkoitettuja työpajoja ja filosofisia kävelyjä.

Nyt kun festivaalilla on joka vuosi jokin kantava teema, pyrimme järjestämään aihepiiristä keskusteluja eri näkökulmista. Olemme saaneet kiitosta siitä, että emme toista samoja ajatuksia tai näkökulmia vaan lähestymme teemaa laajasti eri puolilta festivaalin alustuksissa ja keskusteluissa.

Koen meidän onnistuneen varsin hyvin. Festivaalin rakennetta on muokattu tapahtuman kasvun ehdoilla, alkuperäisen filosofisen keskustelun säilyessä kaiken perustana.

Filosofiaa matalalla kynnyksellä

Filosofia on aina vaikuttanut melko marginaalisesti laajempaan yhteiskunnalliseen keskusteluun Suomessa. Miten näet filosofisen keskustelukulttuurin tilanteen tai kehityksen kotimaassa?

Filosofian marginaalisuus on varmasti totta. Puistofilosofian alkuvuosina sain usein palautetta, että ”filosofia” pitäisi tiputtaa nimestä pois, sillä sen koettiin herättävän kauhua tai ainakin mielikuvia valkopartaisista ukoista kävelemässä nurmikolla toogat päällä, harrastaen käsitekieltä, jota kukaan ei ymmärrä. Monilla on myös voinut olla pelkona, että jos Puistofilosofian keskusteluissa esittää

jonkin ajatuksen tai kysymyksen, akateemiset filosofian harrastajat yleisössä nuijivat heti suohon. Toisaalta paikan päällä on havahduttu siihen, että täällähän saakin puhua ja kommentoida tasavertaisessa ilmapiirissä, eikä se filosofian harrastaminen taida olla niin hirveän vaikeaa.

Yleinen kiinnostus filosofian harrastamista kohtaan on kasvussa. Tiedän, että esimerkiksi Ylen ja Erätauko-säätiön tekemän tutkimuksen perusteella ihmiset kokevat keskustelukulttuurin Suomessa polarisoituneen, menneen huonompaan suuntaan⁷. Toivo muutoksesta lepää Puistofilosofian kaltaisten tapahtumien kasvaneessa suosiossa. Ihmiset kaipaavat keskustelua, joka on kaikille avointa ja tapahtuu turvallisesti koetuissa ympäristöissä. Pienen äänekkään marginaaliryhmän sosiaalisessa mediassa harrastama öykkärointi ei saa määrittää suomalaisen keskustelukulttuurin tasoa.

Miten filosofista keskustelukulttuuria tai filosofian vaikuttavuutta yleisemmin voisi edistää?

Uskon yhteistyön voimaan Puistofilosofian tekemisessä. Vierailemme myös toisissa tapahtumissa ja pyrimme aina pitämään filosofian harrastamista esillä.

Filosofinen keskustelukulttuuri ei saa rajoittua akateemisiin piireihin. Sen pitäisi olla kaikkien ulottuvilla, yhteinen harrastus. Filosofista keskustelukulttuuria voi jokainen edistää omalla esimerkillään: järjestämällä keskustelutilaisuuksia. Kun erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia tulee enemmän, yleisön kynnys osallistua dialogiin ma-

daltuu ja filosofian harrastamisesta tulee luonnollinen osa elämää.

Tärkeää on myös tehdä tilaisuuksista mahdollisimman helposti lähestyttäviä. Puistofilosofia järjestetään julkisissa tiloissa, puistoissa ja viheralueilla. Ohjelma on kaikille avoin, esteetön ja maksuton.

Ikaalisten festivaalille on syntynyt ”sisartapahtumia”, joita on järjestetty ainakin Akaassa, Hämeenkyrössä ja viimeksi Tampereen Pispalassa – ja Helsingissä oli vuosikymmenen alussa parina kesänä Haagan puistofilosofia -tapahtuma. Uskon, että kävijöitä riittää kaikkiin tapahtumiin jatkossakin, jos ne ovat hyvin järjestettyjä. Tietysti kyse on myös resursseista. Toivoisin, että filosofisen keskustelukulttuurin arvo tunnustettaisiin ja niiden järjestämistä tuettaisiin taloudellisesti.

Millaisia suunnitelmia sinulla on jatkoa ajatellen?

Puistofilosofia-viikon osalta tavoitteena on tapahtuman jatkuvuuden sekä rahoituksen turvaaminen, jotta festivaalin pitkäjänteisempi suunnitteleminen olisi mahdollista. Tapahtuma on järjestetty tähän mennessä viisi-toista kertaa, ja haaveissa on, että aikanaan kahdeskymmeneskin festivaali toteutuisi. Toiveena on saada lisää yhteistyökumppaneita, sponsoreita ja muita tukijoita. Ja toivottavasti ensi kesänä pystymme tuomaan jälleen jotain uutta sisältöä ja ohjelmaa tapahtumaan. Puistofilosofiasahan keskustelujen vastapainona ovat lisäksi olleet taiteen eri muodot, kuten elokuvanäytökset, taidenäyttelyt ja musiikkiesitykset. Lapsille on perinteisesti järjestetty oma filosofian päivän.

Tampereen yliopiston lisäksi tavoitteena on laajentaa yhteistyötä muiden kotimaisten yliopistojen kanssa. Kansainvälinen yhteistyö olisi kiinnostavaa. Olemme jo hankkineet kontakteja Italiassa ja Kreikassa vastaavia tapahtumia järjestäviin tahoihin. Päämääränä voisi olla esimerkiksi kansainvälinen vaihto, jossa pääsisimme tutustumaan muualla järjestettäviin tapahtumiin ja toisaalta kutsuisimme muiden maiden edustajia seuraamaan Puistofilosofia-viikkoamme – ja kenties myös esiintyjiksi tapahtumaan.

Yleisellä tasolla toivon, että Puistofilosofia leviäisi mahdollisimman laajalle. Yhdistyksenä olemme pyrkineet rohkaisemaan eri toimijoita järjestämään omia tapahtumiaan. Myös muita toimintatapoja on kokeiltu jonkin verran. Pari kertaa olen järjestänyt Lainaa filosofi -tapahtuman Ikaalisten kirjastossa⁸. Lisäksi olemme toimineet keikkailevina filosofeina Tapani Laineen ja Timo Vuorion kanssa. Sen tiimoilta olemme käyneet erilaisilla festivaaleilla ja muualla vetämässä keskusteluja.

Onko mielessäsi jotain filosofisia teemoja, joihin itse haluaisit tulevaisuudessa syventyä enemmän?

Viime aikoina olen pohtinut paljon sodan filosofiaa. Olen henkeen ja vereen pasifisti ja olen aiemmin lähinnä ohittanut koko aihepiirin, koska olen kokenut sodan niin järjenvastaisena. Ukrainan sodan alkamisen jälkeen huomasi ensimmäistä kertaa pohtivani sotaa ilmiönä toissani.

Toinen jo pitkään kiehtonut aihe on uskontojen filosofia. Varsin pitkään sivuutin myös uskonnolliset kysymykset lähinnä olankohautuksella. Unohdin, että vaikka uskonnottoman ihmisen kannalta kysymys ei välttämättä ole kovin kiinnostava, maailmaa ympärillä ei voi ymmärtää ilman tietoa erilaisista uskomusjärjestelmistä. Siksi tutustuminen erilaisiin näkemyksiin ihmisestä ja maailmasta on tuonut mukanaan ahaa-elämyksiä. Perehtyminen jo oman kristillisen kulttuurin sisältöihin on ollut valaiseva kokemus.

Toivon, että kummastakin aiheesta saadaan hyviä ohjelmanumeroita myös Puistofilosofiaan.

XVI Puistofilosofia-viikko järjestetään Ikaalisissa 21.–25.7.2026. Eurooppalaisen filosofian seura ja sen kustantama niin & näin -lehti ovat tapahtuman yhteistyökumppaneita. Tutustu kesän ohjelmaan osoitteessa: puistofilosofia.fi/puistofilosofia-2026/

Viitteet

- 1 Russell 1948a; 1948b.
- 2 Väyrynen 2006.
- 3 Hadot 2010.
- 4 Nordin 1999.
- 5 Pajari 2009.
- 6 Yle Areenassa on katsottavissa esimerkiksi Antti Sorrin haastattelu vuodelta 2022. Ks. Valtteri Kujansuu, Mitä ajattelijan tapaaminen antaa filosofiatapahtumassa kävijälle? *Yle Pirkanmaa* 19.7.2022. Verkossa: areena.yle.fi/1-63095850
- 7 Tässä viitataan Ylen ja Erätauko-säätiön viimeisimpään Hyvin sanottu -tutkimukseen, joka julkaistiin 4.11.2025. Ks. Tuore Hyvin sanottu -tutkimus: Keskusteluilmapiiri koetaan heikommaksi – rakentaville keskusteluille tilausta. Verkossa: www.eratauko.fi/hyvin-sanottu-tutkimus-25.
- 8 Lisätietoa marraskuussa 2025 Ikaalisten kirjastossa järjestetystä Lainaa filosofi -tapahtumasta verkkosivulla: puistofilosofia.fi/filosofi-lainattavissa-ikaalisten-kaupunginkirjastolta-kansainvalisena-filosofian-paivana-20-11-2025/

Kirjallisuus

- Hadot, Pierre, *Mitä on antiikin filosofia?* (Qu'est-ce que la philosophie antique? 1995). Suom. Tapani Kilpeläinen. niin & näin -kirjat, Tampere 2010.
- Nordin, Svante, *Filosofian historia. Länsimaisen järjen seikkailut Thaleesta postmodernismiin*. Pohjoinen, Oulu 1999.
- Pajari, Katriina, Puistofilosofi maksaa keskustellen velkaansa yhteiskunnalle. *Helsingin Sanomat* 6.8.2009. www.hs.fi/pkseutu/art-2000004670433.html
- Russell, Bertrand, *Länsimaisen filosofian historia poliittisten ja sosiaalisten olosuhteiden yhteydessä varhaisimmista ajoista nykyaikaan asti. I: Vanhan ajan filosofia, katolinen filosofia*. Suom. J. A. Hollo. WSOY, Helsinki 1948a.
- Russell, Bertrand, *Länsimaisen filosofian historia poliittisten ja sosiaalisten olosuhteiden yhteydessä varhaisimmista ajoista nykyaikaan asti. II: Uuden ajan filosofia*. Suom. J. A. Hollo. WSOY, Helsinki 1948b.
- Väyrynen, Kari, *Ympäristöfilosofian historia. Maaäitimyytistä Marxiin*. Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere 2006.